

Information till fastighetsägare gällande installation av värmepumpsanläggning

- Innan du inrättar en värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, grundvatten etc. ska du lämna in en anmälan/ansökan till Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning.

Anmälningsplikten syftar till att ge ett faktaunderlag så att samhällsbyggnadsförvaltningen kan bedöma värmepumpens eventuella miljöpåverkan och därefter besluta om försiktighetsmått. Blankett finns på www.sandviken.se, sök på värmepump.

- För att förkorta handläggningstiden, se till att samtliga uppgifter är rätt ifyllda. En tomtkarta (i lämplig skala) med byggnader, borrhål/kollektorns placering, avstånd till tomtgränser och vägar ska bifogas anmälan.

- Vattentäkter och avloppsanläggningar inom 50 meter från borrhålets plats skall anges på kartan. Anledningen är att närliggande avloppsanläggningar kan förorena grundvattnet via borrhålet och närliggande vattentäkter kan grumlas av energibrunnen.

- Grannyttrande skall bifogas anmälan om borrhålets plats ligger närmare än 10 meter från tomtgräns. När man installerat en värmepump kommer marken gradvis att kylas ned runt varje borrhål. Därför rekommenderas ett avstånd på minst 20 meter mellan två eller flera separata borrhål för att

värmepumparna ska kunna uppnå en god effekt.

- Om anläggningen placeras på annans fastighet ska ett grannavtal eller servitut bifogas anmälan.

- Påbörja inte installationsarbete eller borring förrän du erhållit svar på din anmälan eller ansökan.

Värmepumpsinstallation utan anmälan/ansökan är olaglig och kan resultera i att du blir skyldig att betala en miljösanktionsavgift. lämna in anmälan i god tid innan installation, minst 4 veckor innan planerat arbete påbörjas.

- I de fall värmepump får installeras inom vattenskyddsområde är kraven på försiktighetsåtgärder extra omfattande.

- Anmälan/ansökan ska skrivas under av sökanden dvs. fastighetsägaren för att vara juridiskt giltig.

- För anläggningar med en uteffekt över 10 MW eller med mer än 5 ton koldioxidekvivalenter gäller delvis andra regler. Kontakta Samhällsbyggnadsförvaltningen för mer information, tel 026-24 00 00 (Medborgarservice).

Samråd

- För att undvika skador på el-, tele-, vatten- och avloppsledningar i

Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning verkar för en hållbar utveckling i Hofors, Ockelbo och Sandviken.

Hofors Kommun

OCKELBO
KOMMUN

Sandvikens Kommun

samband med borrning och grävning bör Ledningskollen kontaktas.

- Informera alltid grannarna om den planerade borrningen.

- Om anläggningen utförs inom områden som klassats som natur- eller kulturresevat måste du som sökande först samråda med Länsstyrelsen om planerad anläggning.

Installation

- Oavsett vilken typ av värmepump du inrättar är det viktigt att du sätter dig in i vad en värmepumpsanläggning är och hur du ska sköta och kontrollera den för att undvika att olägenheter för omgivningen uppkommer (kunskapskrav enligt 2 kap 2 § miljöbalken). Vid drift av anläggningen bör du ha rutiner för fortlöpande kontroll av utrustning m.m.

- Se till att du får överskådliga och bra drifts- och säkerhetsinstruktioner av installatören. Kontrollera att det står vad du ska göra om det blir ett driftavbrott och/eller om köldbärarvätska läcker ut.

Köldmedia

- På anläggningen ska det sitta en skylt med angiven köldmedietyper och mängd. Systemet ska vara konstruerat och utfört med höga kvalitetskrav för att undvika läckage, exempelvis vara utrustad med tryckvakt.

Köldbärare

- Köldbärarkretsen ska vara skarvfri i borrhålet och tillverkad av polyeten eller likvärdig kvalitet så den klarar infrysning utan att spricka.

- Köldbärarvätskan ska vara så miljöanpassad som möjligt. Köldbärarvätska består av en etanolblandning som ska vara framställd av ren etanol och med max 10 % denatureringsmedel.

- Anläggningen skall utföras så att högst 5 liter köldbärarvätska kan läcka ut vid läckage. Anordning som förhindrar utläckage genom självtryck ska finnas.

Kollektor

- Innan anläggningen tas i bruk måste köldbärarkretsen täthetsprovats. Se till att du som fastighetsägare får protokoll från provtryckningen. Täthetsprovning ska också ske efter att reparationer har genomförts.

Brunnsborrning

- Normbrunn -16 är en kriteriestandard för brunnsborrning som SGU (Sveriges geologiska undersökning) har tagit fram. Kriterierna bygger på dokumentet Normbrunn -07 och har stora likheter med denna. Normbrunn -16 sammanställer de krav som gäller för att säkerställa en välfungerande energikälla till kunden samt minimera riskerna för påverkan av grundvatten vid utförande av brunnsborrning. Denna standard måste användas av brunnsborrarna som anlitas för att Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning skall godkänna installationen av värmepumpsanläggningen.

- Brunnsborraren bör ha en ansvarsförsäkring på minst 5 miljoner som täcker eventuella miljöskador.

- Det råder idag uppgiftsskyldighet enligt lag för anläggning av vattenbrunnar (SFS 1975:424) och energibrunnar (SFS 1985:245) i Sverige. Detta innebär att kopia av brunnsprotokoll skall insändas till brunnsarkivet, Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU). Om brunnsuppgift ej insänds till brunnsarkivet, SGU kommer brunnen ej att vara godkänd enligt kvalitetsnormerna. Normalt är det brunnsborraren som skickar brunnsprotokollet till SGU.

- Vid borring av energibrunnar uppstår stora mängder slam som måste omhändertas på ett miljöriktigt sätt. Slammet och vattnet kan medföra miljöstörningar om det hanteras felaktigt. Slamavskiljning sker normalt sett i en container. Om möjligt kan man med fördel låta det behandlade vattnet infiltreras genom sin egen gräsmatta. Borrsvatten får (utan medgivande från VA-huvudman) inte släppas ut till dag- eller spillvattennätet. Utsläpp kan medföra att ledningarna sätts igen vilket i sin tur kan leda till översvämningar. Om icke avslammat vatten når något vattendrag sjunker slammet till botten och kan påverka fisk och andra vattenlevande organismer.

- Inom Sandvikens kommuns vattenskyddsområden krävs att brunnsborraren är certifierad enligt SGU:s kravspecifikation eller kan uppvisa intyg på motsvarande kunskaper. RISE Certifiering certifierar brunnsborrare. Certifieringen är ett sätt att säkra kvaliteten på utfört arbete. Det är naturligtvis bra om brunnsborraren är certifierad även om området inte omfattas av några särskilda skyddsföreskrifter. Fråga om brunnsborraren har intyg på denna utbildning.

Ansvar

- Installationen av din värmepumpsanläggning kan leda till oönskade effekter i närmiljön och få konsekvenser för dricksvattenförsörjningen i närområdet. Därför är det viktigt att arbetet utförs på ett fackmannamässigt sätt. Tänk på att du har ansvaret för att skydda grannarnas vattentäkter och för att ersätta eventuell skada på dessa. Närmaste grannar och ägare till vattenbrunnar inom 50 meter bör informeras när borring kommer att ske och om de olägenheter som tillfälligt kan uppstå.

- Du som fastighetsägare är alltid ytterst ansvarig för att försiktighetsmått vidtas. Informera därför värmepumpinstallatör och brunnsborrare om kraven i beslutet från samhällsbyggnadsförvaltningen och kontrollera att de uppfylls.

Praktiska tips

- Vid anläggning av ytjordvärme ska kollektorslangen märkas ut och en slangkarta upprättas för att undvika skador på slangen vid framtida grävningar.
- All dokumentation om värmepumpen bör sparas för att kunna överlämnas till ny ägare vid eventuell försäljning av fastigheten. Eventuell gradientborring bör också dokumenteras.
- Tänk på att vid byte av värmesystem kan ventilationen förändras och i vissa fall kan det innebära risk för fuktskador.
- Tänk på att, med hjälp av alkaliebeständig elastisk fogmassa, noggrant täta rörgenomföringar i områden med höga markradonvärden.

Ytterligare information om värmepumpar och borring

Energimyndigheten, 016-544 20 00, www.energimyndigheten.se

Naturvårdsverket 010-698 10 00, www.naturvardsverket.se

RISE, 010-560 50 00, www.sp.se (certifiering av brunnsborrare)

Sveriges Geologiska Undersökningar, 018-17 90 00, www.sgu.se